

Ježíš se neštítí naší nečistoty

Karel Šimr

Když někdo dříve (ale v některých částech světa to bohužel platí dodnes) onemocněl malomocenstvím, znamenalo to, že se z něj stává „mrtvý člověk“. Vyprávění z evangelia této neděle (Mk 1,40-45) ukazuje Ježíše, jak jednoho z takových chudáků uzdravuje, dalo by se tedy bez nadsázky říct: křísí k životu.

Malomocný, který je postižen, bude mít šaty roztržené, vlasy na hlavě neupravené, vousy zahalené a bude volat: „Nečistý, nečistý“ (Lv 13,45). Ustanovení zákona spojená s malomocenstvím čteme v době, kterou nyní prožíváme, znovu aktuálně. Dokážeme si představit, jak tíživé a bezvýhodné pro zasažené touto nemocí bylo nařízení distance od druhých, vyloučení z bohoslužby i společenství lidí. A můžeme hlouběji pochopit, že v Kristově milosrdném doteku nejde jen o uzdravení těla, nýbrž také o obnovu vztahu s Bohem i lidmi.

Každý je zasažen infekcí hříchu

Nevíme přesně, zda biblické malomocenství můžeme ztotožnit s nemocí, kterou medicína nazývá „leprou“. Pravděpodobně šlo o určitou škálu onemocnění s kožními projevy. Na malomocenství, jak je známe, je ovšem pozoruhodné, že nemusí mít výrazné vnější projevy, a dokonce ani téměř není nakažlivé. Ale má ohromující inkubační dobu – až patnáct, nebo dokonce čtyřicet let!

Chceme-li to vyložit duchovně: Každý z nás v sobě nese zárodek smrtelné nemoci, je zasažen infekcí hříchu. Nemusíme navenek vykazovat žádné významné příznaky. Nemoc lze léčit, ale neexistuje žádná vakcína, která by ji zcela vyloučila. Zlo je něco, co nejprve zapouští nenápadný kořen, ale může pak také jako plevel přerůst semeno Božího slova. Izoluje od Boha i od druhých lidí. Znamená vlastně život ve smrti, i když je člověk živ. Je to nemoc, z níž se sami neuzdravíme, kde může pomoci jen Bůh. Proti šíření nemoci nepomůže vnější očištění, nýbrž jen hluboká dezinfekce srdce Kristovou milostí.

Boha v evangeliu poznáváme jako někoho, kdo se od nás nedistančuje, ale v Ježíši Kristu nám přichází na pomoc. Otázka, zda Bůh chce, či nechce záchranu člověka nečistého hříchem, stojí v pozadí vyprávění. Malomocenství bylo chápáno jako Boží trest za hřích dotyčného člověka. A karanténa nemocných tedy neměla primárně význam epidemický, ný-

„Boha v evangeliu poznáváme jako někoho, kdo se od nás nedistančuje, ale v Ježíši Kristu nám přichází na pomoc,“ píše v článku Karel Šimr. Snímek Pixabay

brž kultický: hřích je třeba ze společenství separovat. „Chceš-li...“ podmiňuje svou prosbu o uzdravení malomocný.

Uzdravení se děje dotekem

Ježíšova reakce je podle překladů dvojznačná. Nejsme schopni říci, zda se slitoval, či rozhněval. Obojí dává smysl. Slitoval se nad bídou člověka. Ale jako i v jiných situacích současně prožívá hněv a rozhorlení nad mocí zla, které člověka spoutává, a zřejmě také nad lidskou představou, že by Bůh mohl chtít pro člověka zlo. Jeho odpověď je jednoznačná: „Chci, buď čist...“ Bůh nechce vyloučit hříšníka, ale chce ho osvobodit od moci zla. Miluje hříšníka a nenávidí hřích. Bůh chce za všech okolností záchranu člověka!

Inspirativní je pro nás ale i pohled očima nemocného. Vyhledá Ježíše, padne před ním na kolena a prosí ho. Věří, že Kristus mu může pomoci, že to chce udělat a že to udělá, když ho o to požádá. To vše je aktem víry, která je v evangeliu součástí Ježíšova uzdravení.

Vlastní uzdravení se pak děje dotekem. Nikoli „na dálku“ či „ve skafandru“. Ježíš se neštítí naší nečistoty, nenechá se nakazit hříchem. Jeho dotek nepřenáší nemoc a smrt, nýbrž uzdravení a život, přestože tento jeho dotek s mocí hříchu pro něj bude znamenat smrt. Na kříži na sebe nechá nečistotu v plnosti dopadnout, aby její moc přemohl.

Světlo má svítit všem

Tím však příběh nekončí. Je tu také odpověď uzdraveného. Nemá nikomu nic říkat, ale jít ke knězi a obětovat za své očištění. Skutečnost

uzdravení je třeba rituálně potvrdit. A Ježíši zřejmě záleží na tom, aby bylo zřejmé, že nepřišel zákon zrušit, ale naplnit. Také pro nás platí, že oběti v chrámě sice byly překonány Kristovou obětí, ale i v Novém zákoně zůstává v platnosti oběť rtů, tedy našich modliteb – díky, proseb a přímlov. I do našeho života víry patří rozměr zpovědního tajemství, spojeného s osobním rozhřešením. A zároveň je zde řečeno, že něco tajemstvím zůstat nemá: „On však odešel a mnoho o tom vyprávěl a rozhlašoval...“ (Mk 1,45). Zkušenost víry vede k zvěstování radostné zprávy a k svědectví o tom, co pro mne Bůh učinil. Protože světlo se neschovává „pod nádobu“, ale má svítit všem v domě. A víra roste tím, že se o ni dělíme s druhými.

Autor je evangelický farář v Chrástu u Plzně a působí jako odborný asistent na Teologické fakultě Jihočeské univerzity v Českých Budějovicích